

Harangszó

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA • 2013. OKTÓBER XXIV. ÉVFOLYAM 19. SZÁM

Arad, a magyar golgota

Thoma János: Aradi vértanúk (1893-96). „A kép előterében az első áldozat: Pöltenberg generális nyakára veti a hurkot a hóhér, a Damjanik körül csoportosuló többi tábornok komoran, méltóságteljesen várja sorsbeteljesülését.” (M. Heil Olga)

1849. október 6. gyászterhes eseményére emlékezünk minden évben. Volt, amikor nem lehetett nyilvánosan emlékünnepet ülni, akkor a szívünkben gyászoltunk és éreztük át, hogy a szívünkben Istene végül is a nemzet győzelmére fordította a hősök áldozatát. A magyar- és világszabadság bajnokai szenvedtek pedig 1849. október 6-án mártírhalált. A második bécsi forradalom (1848. október 6.) első évfordulóját, Latour gróf császári-királyi hadügyminiszter meglincselésének napját választotta a győztes hatalom a megtorlás véres színjátéka nyitányául.

Pesten a Neugebäude (Újépület) udvarán 1849. október 6-án gróf Batthyány Lajos, Magyarország első felelős miniszterelnöke maga vezényelt tüzet az öt kivégző vadászoknak.

Aradon aznap reggel 12 honvéd tábornokot és egy honvéd ezredest végeztek ki. Az ítéletet már szeptember 26-án meghozták ellenük. Egy hónapos perük ezzel lezárult. Ernst törzshadbíró alapos munkát végzett. A halálos ítéletet galánthai Nagy Adolf százados, a 25. cs. kir. gyalogezred tisztje is aláírta mint a hadbíróság tagja. Fontos volt, hogy császárhú magyar tiszt is asszisztáljon felségárulással vádolt egykori bajtársai példás büntetésnek előkészítéséhez.

1849. szeptember 30-án érkezett a végzetes aktacsomó báró Julius von Haynau tá-

borszernagyhoz. A döntés megszületett. Magyarország katonai és polgári kormányzójának megerősítésétől függött végrehajthatósága. Haynau nyomban megerősítette az ítéletet. Mindössze gróf Dessewffy Arisztid és Lázár Vilmos esetében gyakorolt kegyelmet. Az ő ítéletüket kötél általi halálról golyó általi enyhítette. Ezzel jutalmazta őket, amiért a fegyvert nem az oroszok, hanem az osztrákok előtt tették le. Schweidel József és itebei Kiss Ernőt maguk a hadbírák is engedékenyebb elbánásban részesítették, mivel nem harcoló csapatok élén teljesítettek szolgálatot. Büntetésük eleve golyó általi halálra szült. Haynau ezt is jóváhagyta. Kiss Ernővel hosszú ideig szolgáltak együtt, jó barátok voltak, sokszor volt az igen gazdag örmény-magyar származású Kiss Ernő vendége, kölcsönökkel is bizalommal fordult hozzá rendszeresen. (Az uralkodótól a kivégzések után azt kérte, hogy Kiss Ernő pompás ezüst étkészletét adja neki.)

A bécsi kormány előre elkészítette a fogoly honvédekkel való bánásmód tervét, a hadvezetőségnek azt kellett végrehajtania. A hadbírósnak arra volt szüksége, hogy megállapítsa a honvéd tábornokokról, hogy azelőtt szolgáltak-e a cs. k. hadseregben, tovább-

CSONYÁNY JÁNOS

FOLYTATÁSA AZ 5. OLDALON

HETEDIK KÜRTSZÓ

A szabadság iránti vágy

A szabadság iránti vágyat nem lehet legyőzni! Az ember vágyik rá.

Az ember egy nemzet tagja. Vágyunk arra, hogy egy olyan nyelven imádkozzunk, számoljunk, gondolkozzunk és beszéljünk, amelyen a legmélyebb érzéseinket is szavakba tudjuk önteni. Az öröm, a boldogság, a bánat vagy a csalódottság szavait. A tisztelet és a megbecsülés gondolatait. Ezt a nyelvet anyanyelvnek hívjuk. Hát őrizzük, becsüljük, ápoljuk és örökítsük át!

Az ember egy család tagja. Legyen szabad félelem és rettegés nélkül ajtót nyitni oda, ahol otthonra lelünk. Oda, ahol azok fogadnak, akiket érdekel a napunk milyensége, az egészségünk, a kedvenc ételünk vagy színünk. Hát őrizzük a család szeretetét és megbecsülését!

Az ember az Anyaszentegyház, s benne egy gyülekezet tagja. Legyen szabad szeretnünk azt, szolgálati alkalmakat találni abban, ahol a felebarát testvérré válhat Krisztus által, ahol a szegény nem érzi kitaszítottnak magát, de a gazdag sem felsőbbrendűnek. Ahol a nőnek ne kelljen mindig azon szegyenkeznie, hogy csak egy gyenge teremtmény, s a férfi erejét meg tudja osztani másokkal is. „Mert nem félelemnek lelkét kaptátok...” Az Anyaszentegyházban szabadság legyen! Hát imádkozzunk érte, s azért is, hogy élni tudjunk vele!

Október 6-án, úgy tűnik, mintha kivégezték volna a szabadságot, s az iránta való vágyat a puskadörgések és bitófák kötelének a keserves nyikorgása mögé terelték volna.

Néha mintha repedt üvegfalak mögül nézném a világot... még a tábornok urak vállalt áldozatát is. Az üveg torzíthat, a repedések nem engednek azt látni, ami valójában mögötte van. A történelmi események mintha a torzított üvegfalak mögött lennének... a szentséget már rég odataszítottuk bűneink által... akkor meg miért még az emlékezés?

Mert a szabadság iránti vágyat nem lehet legyőzni! Az ember vágyik rá.

Tábornok urakat nem felejttük, s a névtelen áldozatokat sem. Hisz ebben is felragyog egy kicsiny fényugara annak a SZABADSÁGNAK, ami mérhetetlen és legyőzhetetlen Krisztus által!

HERDEÁN GYÖNGYI

KRISZ-tábor Sóllyomkőváron /3. A magyar alkotmányosság története /5.

„Vala pedig a farizeusok közt egy ember, a neve Nikodémus, a zsidók főembere, ez jöve Jézushoz éjjel...” (Jn 3,1-2)

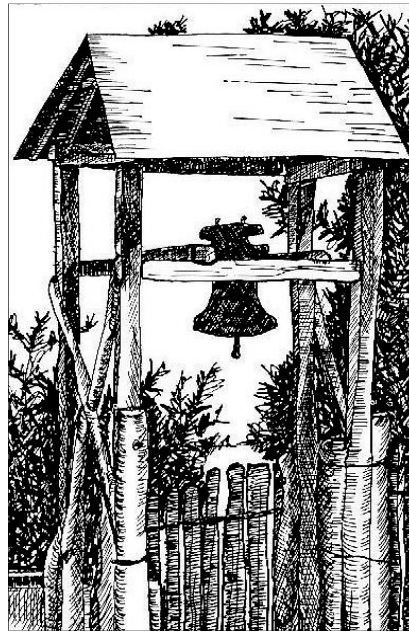
Nikodémus példa arra, hogy Jézus tanításai, tettei nem maradnak visszhang nélkül, nem maradnak dolgavégezetlenek. Jézus igemagjai, amit beleszórt az emberek lelkébe, nem maradnak gyümölcstelenek. Emberileg, külső szemmel akármilyen lehetetlennek és reménytelennek tűnik egy farizeus megtérése, Jézus igéje, jelenléte képes csodát tenni, képes a farizeust is megváltoztatni.

A farizeus szó elkülönülőt jelent. Ez kezdetben azt a kegyességi mozgalmat jelölte, amelynek legfőbb célja az volt, hogy Izrael népe az Úr számára elkülönülve, azaz szent módon, tehát minden tisztátalantól elkülönülve éljen. Ez később párttá alakult, Jézus korában ez a politikai párt került többségbe a Nagytanácsban, a zsidó nép vezetésében így lett döntő szavuk. A farizeus párt célja a közélet irányítása volt, a nép vezetése, hogy a nép szent, Istennek elkülönült legyen.

Nikodémus magatartása példaadó. Jézushoz fordult akkor, amikor saját „bajtársai” között, saját pártjában nem ez volt a népszerű, „divatos” cselekedet. Nikodémus nem fogadta el a farizeusok többségének véleményét, nem viselkedett úgy, ahogy azt tőle elvárták, ahogyan azt a többiek tették mindaddig, míg maga utána nem járt lelkiismeretesen, elkülönülés nélkül a benne megfogalmazódott kérdéseknek. Jézusról Jézus nélkül nem gondolkodott és nem döntött.

A Lélek csendje

Merj Jézushoz fordulni, az éjszaka leple alatt is, merd azt hinni magadról, másokról, hogy a farizeusi lelkületűnek is van Jézusnál esélye a helyes változásra. Ne különülj el Jézustól, még akkor sem, ha mások, a többség elkülönül Tőle, ha sokan ellen-

Miklós János: Tenkeszéplaki harangláb

ségesen viszonyulnak Hozzá. A Jézussal való találkozásokat áldások kísérik.

„Ne csodáld, hogy azt mondtam néked: Szükség néktek újonnan születnetek.” (Jn 3,7)

Jézus a leglényegesebb üzenetet adta át Nikodémusnak: Isten országába az mehet be, aki újjászületik lelkében.

Nikodémus rácsodálkozott erre az üzenetre, sőt első hallásra félre is értette, számára érthetetlen volt az, hogy újjá kell és lehet születni. Jézus határozott, egyszerű, közérthető válasszal felelt Nikodémus megfogalmazott és meg nem fogalmazott kérdéseire. Jézus nem hagyta magára Nikodémust kérdéseivel, még nem ismert és még meg nem értett lelki dolgokkal, Jézus mindig válaszol, de nem mindig értjük meg választ, nem mindig fogadjuk el azt, amit ő mond.

Az újjászületés nem újrászületés. Az újjászületés a Lélek munkája lelkünkben. Szükséges és lehetséges. Az újjászületés valóságos, olyan valóságos, mint a mi megszületésünk. Az újjászületés attól még, hogy valóságos, titokzatos is, olyan titokzatos és valóságos egyszerre, mint a szél fúvása, járása, munkája. Az újjászületést nem megérteni, hanem elnyerni kell.

Isten Lelke akár csodák által is, láthatatlanul, de mégis valóságosan újjáformál, újjászül bennünket, s így válunk lelki emberré, már itt e földi létben. Ez a lelki újjászületés csak Isten sajátja, csak Isten munkája, földi életutunkon Isten legértékesebb ajándéka.

BALÁZSNÉ KISS CSILLA

HISZEM ÉS VALLOM

Ne csinálj magadnak istenképet!

Legutóbbi témaboncolgatásunkkor kiderült, hogy a második parancsolat a bálványimádást tiltja, amely a Szentírás szerint talán a leginkább megrontja az embert és az emberi közösséget. Lehet, hogy ezt a 21. században még sokan másképp gondolják, de mi, reformátusok, talán puritán(abb) szemléletünkben adódóan, könnyebben elfogadjuk (hat)juk az erre a parancsolatra vonatkozó tiltásokat, ugyanis a *Heidelbergi Káté a 97. kérdésében* újból útbaigazít: Hát semmiféle képet nem szabad csinálni? Istent sem nem lehet, sem nem szabad kiábrázolni. A teremtmények pedig, noha kiábrázolhatók, mindazonáltal megtiltja Isten, hogy az ember azokról képeket csináljon vagy tartson avégből, hogy vagy azokat, vagy azok által Istent tisztelje. Röviden: a közvetett Isten-imádatot, azaz a képek és szobrok által történő Isten-imádatát tiltja! Ne készítsünk Istent ábrázoló eszközöket és tárgyakat magunknak, ugyanis a Mindenható Istent nem lehet az általunk készített képek és szobrok közvetítése által imádni.

Ehhez a parancsolathoz szorosan hozzátartozik a templomokban felállított szob-

rok és/vagy képek megjelenítése is, amire a hitvallásunk újabb útmutatást biztosít: Szabad-e tehát a templomokban a képeket megtúrni, hogy azok az avatatlan népek könyvek gyanánt szolgáljanak? (*Heidelbergi Káté 98. kérdése*) Semmiképpen nem, mert ne legyünk bölcsebbek Istennél, aki az ő Anyaszentegyházát nem a néma bálványképekkel, hanem az ő szent Igéjének prédikálásával akarja tanítani.

Isten tiltja, hogy magunknak faragott képet, azaz bálványt csináljunk, vagy valami hasonlót ahhoz. Ha mégis megtesszük, minden ilyen irányú cselekménnyel azt fejezzük ki, hogy szeretnénk megfoghatóvá, az emberi képzeletvilág színvonalára átminősíteni a Mindenhatót, vagyis bálványt tenni Őt.

Valahol olvastam: „Mi emberek még önmagunkból is képesek vagyunk bálványt csinálni!” És ez igaz, sajnos! Ez akkor történik, amikor Isten helyett inkább a saját elgondolásunkban bízunk, amikor többre értékeljük a saját meglátásainkat, mint azt, hogy mit vár el tőlünk Isten. Akkor tesszük ezt, ha „dédelgetett” bűnök vannak életünkben: mint az egoizmus, a hiúság, a góg és a

gyűlölet (más nemzet, nyelv vagy emberi faj ellen), amiket Isten elé állítunk az életünkben. Jézus azt mondta, hogy az igazi imádók lélekben és igazságban imádják Istent.

Ugyanakkor a második parancsolatot nem szabad művészetellenes kinyilatkoztatásnak tekinteni, mert ezzel nem a művészi alkotás lehetőségét tiltotta meg Isten. A művészettel kapcsolatos képességet a Szentlélek ajándékának tekinti a Biblia (2Móz 31,1-6). Pl. a salomoni templom díszítésére is készültek alkotások, de nem Isten-szobrok voltak!

A második parancsolat által tehát csupán az istenképek és az istenszobrok készítését tiltja meg Isten. Vagyis azt kívánja, hogy az általunk készített alkotások ne váljanak az imádat tárgyaivá és eszközeivé. Csak „az Urat, a te Istenedet imádd” (Mt 4,10) Az igazi imádók viszont lélekben és igazságban imádják Istent, mert nincs szükségük tárgyi eszközökre.

Soha ne feledjük: az örökkévaló Istenről alkotott fogalmainkat csak lealacsonyítjuk azzal, ha az anyagi világból való dolgok általi ábrázolással akarjuk Őt megjeleníteni. Amilyen mértékben lesüllyed az Istenről alkotott elképzelés színvonala, olyan mértékben süllyednek le maguk az emberek is a lelki életükben!

ORBÁN LEVENTE

KRISZ-TÁBOR SÓLYOMKŐVÁRON

Identitás: ki vagyok, ki lehetek?

Idén egyházkerületi táborra nőtte ki magát a sólyomkővári ifjúsági találkozó

A Szilágysomlyói Egyházmegye minden nyáron megtartott ifjúsági tábora az egyik legnagyobb múlttal bíró rendezvény egyházmegyénk életében. Már nem is tartjuk számon, hogy sorrendben hányadik tábor következik, hanem inkább hálaadással adjuk tovább a hírt: amint az elmúlt években, úgy az idén is megrendezésre került a hagyományosnak számító KRISZ-tábor Solyomkőváron. Külön többlet volt e rendezvénynek, hogy az idén egyházkerületi táborra nőtte ki magát, és így nemcsak a Szilágysomlyói Egyházmegye, hanem más egyházmegyék (Bihari, Érmelléki) területeiről is érkeztek résztvevők.

Áldott egy olyan tábor, amelynek vannak résztvevői! Ezt azért írom, mert a jelen egyházában sok ifjúsági program elmarad, mert nincsenek iránta érdeklődők. Ifjainkat mérhetetlenül sok program, lehetőség csábítja, és éppen ezért kimondhatatlanul hálaadás lehetünk Istennek azért a több mint 160 résztvevőért, akik július 29. és augusztus 3. között a Solyomkővári Ifjúsági Táborra választotta.

A tábor programja idén is a mindennapjainkat meghatározó témára épült. Minden nap identitásunkat, önazonosságunkat kerestük. Együtt próbáltunk válaszokat adni olyan kérdésekre, mint: Ki vagyok? Miért vagyok? Mi az életem célja? Hol van az én helyem? Hogyan segít Isten önazonosságom megtalálásában? A válaszok megfogalmazásában mindenkit egyformán igyekeztek segíteni a naponkénti előadások, csoportbeszélgetések, reggeli-esti áhítatok és végeredményben minden, ami a tábor programjában helyet kapott.

Már a tábor megnyitóján áhítaton elhangzott a gazdag ifjú kérdése: „Mit tegyek, hogy elnyerjem az örök életet?” (Mk 10,17b). Az igehirdető, Szőnyi Levente esperes, arról beszélt, hogy egy ifjúnak nem elég csupán érdeklődni Isten országá után, hanem áldozatot is kell hoznia érte. E tábor is akkor éri el célját,

ha nemcsak megértjük, mit kér tőlünk Jézus, hanem meg is merjük cselekedni azt.

Minden délelőtt egy-egy tartalmas előadást hallhattunk, melyek az önazonosság kérdését járták körül. Kedden *Dénes István* évesdi lelkipásztor, egyházkerületünk generális direktora arról beszélt, hogy mindannyian Isten teremtményei vagyunk, és ennek tudata meg kell határozza önazonosságunkat. Fontos megismernünk saját magunkat. Ezt segítették az előadással egybekötött önismereti játékok is.

Szerdán *Nagy Bálint* szilágyperceseni lelkipásztor, egyházmegyei missziói előadó a töle megszokott alaposággal, lelkiességgel és a hallgatókat magával ragadó stílusban, egy eléggé nehéz témáról szolt: az ember elferdült identitásáról. Nagyon sok ferdeség és ferde hajlam kísérti a jelen fiataljait. Ezeket csak akkor lehet kikerülni, vagy akkor lehet belőlük kigyógyulni, ha szemünket az égre emeljük, azaz Istenre bízunk életünket, mert Ő segít azzá válni, amivé szánt bennünket.

A csütörtöki előadó, *Horváth József* sarmasági történelemtanár mondanivalójának lényegét így lehet összefoglalni: a történelem is formálja identitásunkat. Meg kell ismernünk történelmünket, hogy kialakuljon és egyre jobban megerősödjön bennünk a magyar nemzeti öntudat. Önazonosságunkhoz az is hozzátartozik, hogy magyarok vagyunk.

A pénteki és egyben utolsó előadást *ft. Csúry István* püspök vállalta magára, aki a keresztyén identitásról osztott meg fontos gondolatokat a táborozókkal. Önazonosságunkat Isten Igéje mutatja meg nekünk a legteljesebben. A mai világ sok csábító eszközzel próbálja fiataljainkat Istentől eltávolítani, identitásukban összezavarni, hogy senki ne találja meg a maga helyét. Isten azonban Jézus Krisztusban utat mutat nekünk, melyen járva betölthetjük rendeltetésünket ezen a földön.

Persze a komoly, lelki dolgok feletti elmelkedés mellett jutott idő a játékra, lazaságra és vidámságra is. Nem maradtak el a tábor „elengedhetetlen” részei: karaoké, tábortűz, közös éneklés, filmklub, sport és más ügyességi versenyek, bibliai vetélkedő, illetve egy olyan Ki mit tud?, amelyben a csoportoknak bibliai történeteket kellett pantomim játékkal előadniuk.

Külön szívfolt és egyben újdonság volt a flashmob. Ez egy zenés-táncos előadás, modern táncoreográfiát jelent, amelyet szakemberek vezetésével gyakoroltak be a táborozók. A naponkénti próba meghozta eredményét, hisz az utolsó délutánon, ha nem is mindenki, de több mint 100 fő bemutatta táncudását, mely a világhálón megtekinthető (FLASH MOB – Solyomkővár KRISZ tábor 2013). A felvétel végén olvasható mondat egész önazonosság-, életcél- és Isten-keresésünknek is megadja a lényegét: „A siker titka csupán az elhatározásban rejlik: elhatározod, mit akarsz elérni, majd napról-napra kitartóan teszel is érte, még akkor is, ha úgy tűnik, hogy nem fog sikerülni”. Ehhez még csak annyit tennék hozzá: „Isten az, aki munkálja bennetek mind az akarását, mind a cselekvését az ő tetszésének megfelelően.” (Fil 2,13).

Ha felsorolnánk mindenkinek a nevét, aki valamivel is kivette részét a tábor szervezéséből, lebonyolításából, egy egészen hosszú névsor kerülhetne ide: teológiai hallgatók, táncoktatók, szakácsnők, lelkipásztorok és más segítők nevei. Köszönjük mindenkinek az áldozatot, a segítséget, de a neveket nem soroljuk, mert a dicsőséget, hiszem, hogy mindenki Istennek ajánlotta fel. Elsősorban Neki vagyunk mindenért hálaadók!

Zárszóként még csak ennyit: Aki jól érezte magát, az jöjjön el jövőre is! Aki pedig még nem volt, az szintén jöjjön el, mert a sólyomkővári KRISZ-táborról nem elég csupán beszélni, hanem részt is kell venni rajta!

Lelkész új szolgálati helyszínen

Kátai Tibor ez év március 1-jétől a Börvelyi Református Egyházközség lelképásztora. A helyi gyülekezet hívta és választotta őt meg. Feleségével és két fiával együtt érkezett a Szatmár megyei községbe. Egy igen aktív, pezsgő gyülekezeti életbe csöppentek bele, ahol fontosnak tartják az összhang és az egység létrejöttét.

– Honnan vezetett az útja Börvelybe?

– Szilágyságból származom, Alsóvalkó községből. Az itt lévő gyülekezetben nőtem föl, és őseim, szüleim példáján keresztül tanultam és láttam az istenfélő keresztyén életet. Tanulmányaimat Zilahon, a Wesselényi Református Kollégiumban és a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézetben végeztem. A zilahi négy év meghatározó volt számomra. Az ott szerzett barátságok a mai napig meghatározzák életemet. 2003-ban kötöttem házasságot feleségemmel, Annamáriával, aki Zilahon végzett pedagógiai líceumot. Egy ifjúsági táborban, Szilágfőkeresztúron ismerkedtünk meg. 2002-ben a sülelmedi és szamoscikói gyülekezetbe nyertem kinevezést. A Nagybányai Egyházmegyében szolgáltunk tizenegy esztendőn át. Ebben az időszakban két gyermekünk született, Dániel Tibor 2008-ban és Dávid Áron 2011-ben.

– Mit sikerült az előző gyülekezetekben véghezvinni? Hogyan gondol vissza az elmúlt tizenegy évre?

– Sülelmed a történelmi Szilágyság része, 1968-ban a megéjszítés idején került át Máramaros megyébe, de lelkületében ma is szilágysági. Aranyos, kedves gyülekezet, nagyon szép emlékeink vannak Sülelmedről és leánygyházáról is, Szamoscikóról. Nagyon sokat építettünk, főleg külső forrásokból, gyülekezeti házat építettünk, melléképületeket, a cikói templomot újjítottuk föl teljesen, fűtéssel láttuk el, a harangokat villamosítottuk mind a két templomban. Úgy érzem, hogy Isten áldása kísért bennünket az ottani esztendő alatt. Sülelmed százhusz lelkes, Szamoscikó hetven. Olyan volt, mint egy nagy család, mindenki ismert mindenkit, már egymás gondolatait is ismertük. Az idő folyamán összenőttünk ezzel a két kicsiny közösséggel, de hát egy idő után szembesültünk a magyar iskola hiányával, gyermekeinknek erre van szükségük. Idővel megfogalmazódott bennünk az igény egy nagyobb gyülekezet felé.

– Milyen tervekkel indult egy nagy gyülekezet építésének? Hogyan sikerült eddig megismerni a gyülekezetet?

– Börvely nagy közösség, több mint 1200 lelkes református gyülekezet van itt. Úgy ismertem meg az itteni embereket,

A Kátai házaspár reményekkel vágott neki életük új fejezetének

mint akik egyházszeretők. A magyar református identitástudat nagyon erős, hajlandó cselekedni az Anyaszentegyház építéséért. Reményekkel, tervekkel vágunk neki életünk új fejezetének. Terveink között szerepel a családlátogatás, nyilván erre is időre van szükség egy ilyen nagy gyülekezetben. Az egyház keretén belül a presbitérium, a nőszövetség, a kórus igen aktív szolgálatot végez. Terveinkben szerepel a gyermekek és az ifjak megszólítása. Az idén huszonnégyen konfirmáltak, ez igen szép szám. Optimistán fogunk hozzá az itteni munkához.

– Milyen alapgondolattal fogtak hozzá a szolgálathoz? Mi a vezérigéje?

– Az egyik életigém, ami a szolgálatomat meghatározza: „Minden dolgotok szeretetben menjen végbe!” (1Kor 16,14) Szeretném, ha így történe a börvelyi közösségben is. Itt igen pezsgő, mozgalmos gyülekezeti élet van. Úgy gondolom, hogy feladatom mindeközben munkálkodni az összhang megteremtésén. A másik vezérigém, amit esküvőnk alkalmából kaptunk: „Viseljétek gondot azért magatokra és az egész nyájra, melyben a Szentlélek titeket vigyázókká tett, az Isten anyaszentegyházának legeltetésére, melyet tulajdon vérevel szerzett.” (ApCsel 20,28) Hisszük, hogy Isten kegyelme elkísér bennünket, nem vagyunk egyedül a szolgálatban. Hogyha megtapasztaljuk Isten áldását, hisszük, hogy az emberi szívek megnyílnak. A lelkész el kell végezze azt a szolgálatot, ami reá bízott, de biztos vagyok benne, hogy Isten az Ő Szentleke által munkálkodik. Ezt tapasztaltam Sülelmedben, Szamoscikón, és meg vagyok győződve, hogy Börvelyben is így lesz!

Leuenberg 40

Negyven éves a Leuenbergi Egyezmény. A magyar egyházi és világi sajtó vajmi keveset szentelt ennek a hírnek. Leszámítva néhány méltató tudósítást, amely az anyaországi evangélikus és metodista médiában jelent meg, a reformátusok mélyen hallgatnak. Kénytelen vagyok feltételezni: gyülekezeteink vagy nem hallottak róla, vagy nem ismerik kellőképpen azt a dokumentumot, amely erejük és erőtartalékaik egyesítésére hívja az európai keresztyéneket.

1973. március 16-i kihirdetése óta 94 részegyház csatlakozott ahhoz a közösséghez, amelyet a Leuenbergi Egyezmény (más néven Leuenbergi Konkordia) keltett életre. Közöttük találjuk a református, evangélikus-lutheránus, metodista, valdens és Cseh Testvéreket tömörítő felekezeteiket: a Magyar Református Egyházat, s benne az erdélyi- és királyhágómelléki egyházkerületet. Az egyezmény aláírói kijelentik, hogy a 16. századi reformáció idején kialakult ellentéteket meghaladtak tekintik, és krisztusi küldetésük betöltése érdekében – egymás hagyományait és hitvallásait tiszteletben tartva – elfogadják egymás ordinációját (a lelképásztorok szolgálatba állítása), továbbá szöszéki és úrvacsorai közösségre lépnek egymással. Mit jelent ez a gyakorlatban? Hogy nem kell gyanakvoón néznom, amikor egy metodistaival találkozom. Ő nem az ellenfelem, hanem szövetségese. Vagy például egy református ember nyugodtan részt vehet egy evangélikus templomban tartott istentiszteleten, ahol evangélikus lelkész prédikál, sőt úrvacsorát is vehet tőle. Ugyanez igaz fordítva is: az evangélikus hívek is bizalommal térhetnek be egy református istentiszteletre, ahol az úrvacsorát is magukhoz vehetik. És még ennél is többet!

Idézzünk a szövegéből: „Az egyházak igehirdetése hitelesebb lesz a világban, ha az evangéliumról egyetértésben tesznek bizonyosságot. Az evangélium felszabadítja és összeköti az egyházakat a közös szolgálatra. Ez a szolgálat mint szeretetszolgálat a szükséglet szenvedő ember felé fordul, és igyekszik szükségének okait megszüntetni... Az evangélium közös értelmezését, amelyen az egyházi közösség alapul, tovább kell mélyíteni, a Szentírás bizonyágtételén mérni, és állandóan naprakésszé tenni.” (36. és 38. pont)

Azt hiszem, amikor fogyatkozó népességiünkre gondolunk, és érezzük, hogy az öreg kontinens feltartóztatathatatlansodródik a globalizáció folyamatában, régi – keresztyén – értékrendjét sokszorosan megkérdőjelezzük, a Leuenbergi Egyezmény utat és új perspektívát nyit előttünk. Ha felvállaljuk egymás múltját, szenvedését, és problémáinkra közösen keressük a megoldást – az fog bennünket a jövőbe lendíteni. Az egyezmény megtanítja, hogy a tagegyházak felelősek egymásért és számíthatnak egymásra. Ennek egyetlen racionális és karizmatikus módja – erejüket egymásért a közös cél szolgálatába állítani. Az egyezményt elfogadó felekezetek alkotják a Protestáns Egyházak Európai Közösségét, amely 6-7 évente ülésezik. Merjünk beszélni róla, merjünk többet megtudni róla (www.leuenberg.eu) – és legfőképp: merjünk a tanításait alkalmazni gyülekezeteinkben!

A magyar alkotmányosság története (2.)

Nagy Lajos említett kiegészítő rendelkezéseiben már nem királyi servienseket, hanem nemeseket említ, és szóba kerül a nemeseik önkormányzati szerve, a vármegye is, a nemeseik jogait, pedig az eredeti Aranybullához képest Nagy Lajos kiszélesítette. Főleg azt szokták említeni az 1351. évi törvényi kiegészítésből, hogy az utód nélkül elhalt nemeseik birtokai nem a királyra, hanem az utód nélkül elhalt nemes rokonaikra szállnak, ezt nevezik ósiségi jognak. Az összefoglaló munkáknak igazuk van, mert ez a lényeges pont is benne van, de ennél sokkal több jogkiterjesztésben részesültek a nemesek az 1222-es Aranybullához képest. Fontos azt is tudnunk, hogy az első Aranybullának 31. cikkelye a királlyal szembeni ellenállás jogát biztosította, ha az a törvényeket nem tartaná meg. Ezt II. András 1231-ben kiadott második aranybullájában az esztergomi érsekre ruházta, aki ilyen esetben kiközösíthette a királyt. Nagy Lajos 1351-ben az első Aranybullába foglalt ellenállási jogot eredeti formájába visszaállította. Az ellenállási jogot aztán 1687-ben törölte el az országgyűlés, amikor is a szabad királyválasztás jogát is korlátozta, mivel kimondta a Habsburg uralkodóháznak a magyar királyi trónon történő fiági örökösödését. 1723-ban elfogadta az országgyűlés a *Pragmatica Sanctio*-t, ami a Habsburg ház leányági örökösödési rendjét foglalta magába.

A szentkorona-tan első királyunk megkoronázása után alakult ki, mivel a Szent Koronát a német-római császár beleegyezésével a római pápa küldte. (Van olyan vélemény, hogy a Magyar Szent Korona sokkal régebbi koronázási ékszer és jogi személy.) A magyar királyok koronázásának három feltétele van: 1. Székesfehérváron; 2. a Magyar Szent Koronával kell történnie; 3. az esztergomi érsek közreműködésével. Székesfehérvár török uralom alá kerülése után Pozsony lett és maradt koronázó város 1867-ig, akkor Pestre, 1916-ban Budapestre tevődött át a koronázó városi hely. A Szent Korona tagjai kezdetben a király, az ország bárói (tisztségviselői), nemesei és később a szabad királyi városok voltak. Az egyháziak is oda számítottak, hiszen az érsekek, püspökök zászlós urak voltak, az esztergomi érsek a király helyettese volt. A Koronáé a szuverén közhatalom, a király is a Koronától kapja azt. Király nemlétében a Korona jelképezi a törvényes közhatalom folytonosságát. A Korona az alkotó tagjaival együtt képviseli az országot és a nemzet jogait, magában az ékszer nem bír ezzel a joggal. A Korona alkotó tagjaivá váltak 1848, ill. 1867 után az ország összes állampolgárai. A Korona az ország és annak minden javi birtokosa, szuverenitása nincs államformához kötve, továbbra is képviseli az országot és a nemzet jogait. Nem véletlen, hogy az Országházban van elhelyezve, ahol nem ékszer mivoltában van jelen.

1514-ben királyi megbízás alapján megalkotta Werbőczy István: *Tripartitum opus iuris consuetudinarii inclyti regni Hungariae* címen három kötetben az érvényben volt magyar törvények gyűjteményét, bemutatta az országgyűlésnek, ami elfogadta azt és a király is, (1517-ben jelent meg kinyomtatva), de kihirdetve soha sem lett, ezért forma szerint nem emelkedett törvényerőre. Annak ellenére úgy kezelték 1848-ig, mintha elfogadott és király által szentesített, kihirdetett alkotmány lenne.

A magyar alkotmány 1541 után kényszerűségből kiegészült Erdély államiségának kialakulásával. 1570-ben kötötte meg a speyeri szerződést II. János választott magyar király és I. Miksa megkoronázott magyar király, melynek értelmében II. János lemondott a királyi címről, I. Miksa pedig elismerte őt Erdély fejedelmének úgy, hogy

Király nemlétében a Korona jelképezi a törvényes közhatalom folytonosságát

az Erdélyi Fejedelemség a Magyar Királyság kikülönített része, fejedelmét maga választja, de a mindenkori magyar király erősíti meg tisztségében. Azt, hogy mindez a török uralom kényszerítésére jött létre, tudomásul vették. E szerződést a török előtt titokban tartani rendelték. Erdély 1690-től önálló ország, de a Habsburg magyar király személyében Magyarországgal közös uralkodója van. 1848-ban és 1868-ban jön létre az unió a két magyar állam között.

1550-től az erdélyi törvények fokozatosan bevették 1571-re az addig egyedül bevett vallás, a római katolikus mellé az evangélikus, a református és az unitárius vallást, a kölcsönösség és viszonyosság alapján, azaz egyenjogúsággal. 1608-tól a Magyar Királyság országgyűlése a Bocskai István erdélyi fejedelem győzelmes szabadságharca eredményeként 1606-ban kötött bécsi béke alapján a római katolikus vallással szintén egyenlő joggal bevett vallássá nyilvánította az evangélikus és a református vallást.

ARAD, A MAGYAR...

FOLYTATÁS AZ 1. OLDALRÓL

bá, hogy a Debrecenben, 1849. április 14-én országgyűlésileg kimondott trónfosztás után, amellyel a Habsburg uralkodói házat megfosztotta a magyar tróntól, szolgálatban maradtak-e a honvédségben, ha igen, akkor halállal voltak sújtandók. Azoknak a tábornoknál alacsonyabb rangú honvédtiszteknek, akik a trónfosztás után is szolgáltak, amennyiben előzőleg császári királyi tisztek voltak, elrettentésül halálos ítélet járt, de azt több-kevesebb börtönbüntetésre lehetett változtatni.

1849. október 6-án hajnalban az aradi vár árkában négy tábornok állt a 25. sz. k. gyalogezred 16 főből összeválogatott kivégzőosztaga elé. A kivégzőosztag több katonája bécsi forradalmár volt, akit büntetésből soroztak be és osztottak be a kivégzőosztagba. Kiss Ernő altábornagy felkiáltott: „Szegény hazám! Isten büntesse meg hóhéraitkat!” Szavát sortűz nyomta el. Három hős rogyott össze holtan. Kiss Ernő életben maradt. Tüzet vezényelt önmagára. Egy tiszt lépett hozzá és pisztolyával közelről agyonlőtte.

Kilencen maradtak a csaták oroszlánjai közül aznapra halálra szánva. Kilenc bitófa várta őket katonához méltatlan halálra. A kivégzésükre kivezényelt egység parancsnoka, Tichy József cs. k. őrnagy magyar létere maga kérte a „kegyet”, hogy vezényelhesse a rebellek kivégzésére kirendelt csapategységet. A kivégzés rendben végbe ment. Akik hősök voltak a csatatereken, bátran léptek a bitófa alá. Tichy őrnagy és Schükl hadbíró joggal adta ki a hóhérnak az elismerő bizonyítványt minden egyes kivégzésről. Az egyik így hangzik: „*Bizonyítvány, mellyel tanúsítjuk, hogy Franz Bott hóhér a felségárulás büntette miatt halálra ítél Damjanich Jánost Aradon kötél által kivégezte, és e foglalatossága végrehajtásakor a kívánt ügyességgel és szakértelemmel járt el.*”

A császári katonai hatóságok nem beszéltek róla később, hogy 1849. október 13-án 14 órakor felrobbant az aradi vár kétemeletes parancsnoki épülete. Romjai alá temette Alois Howiger vezérőrnagyot, aki várparancsnokként a kivégzés végrehajtásáért felelős volt. A robbanást fogoly honvédek okozták. A cs. k. hadsereg által megejtett vizsgálat szerint nem tudták, hogy Damjanich várparancsnoksága idején robbanóanyagot halmoztak fel a parancsnoki épület pincéjében és fáklyával mentek le a hadifoglyok tűzifáért.

A büntetés Istené. Kiss altábornagy is hozzá fohászzkodott. Krisztus egyszeri és tökéletes áldozatához dogmatikailag tekintve nem volt hasonló az aradi és a pesti áldozat. A nemzet érdekében azonban politikailag áldozat volt, és nem is hiábavaló. 1867-ben a kiegyezésben majdnem mindazt magkapta Magyarország, amiért 1848-49-ben harcolni kényszerült.

Az a „csodálatos lugosi presbiteri konferencia!”

A házigazdák remélik, így marad meg sokak emlékezetében a kilencedik egyházkerületi presbiter konferencia, melynek vendéglátója idén a temesvári egyházmegyéből a lugosi gyülekezet volt. A KREK Presbiteri Szövetség cikluszáró rendezvénye nem jöhetett volna létre a KREK, a Temesvári Esperesi Hivatal és főleg a helyi, Lugosi Egyházközség segítségével. Itt intézményekről szövegek, de ne felejtjük, hogy mindegyik felsorolt intézményt emberek, Isten hála munkatársai alkotják.

Cikluszáró rendezvényként emlegetem, mert a presbiteri szövetség eredeti elgondolását sikerült, Istennek hála, végrehajtani: kilenc év alatt a kilenc egyházmegyét (Nagybánya, Szatmár, Érmellék, Nagykároly, Szilágysomlyó, Zilah, Bihar, Arad és Temesvár) végigjárni. Sikerült a presbiterképzésnek számító konferenciák témáival, nivós előadásaival eljutni egészen a végváragig. Az idei konferencia fő témája a 450 éves Heidelbergi Káté volt.

A szeptember 30-án, pénteken, *Csúry István* püspök áhítatával kezdődő konferencián a Debreceni, Nyírségi, Békési és Csongrádi Egyházmegyék mellett, az Erdélyi Egyházkerület nyolc egyházmegyéje, a Királyhágómellék, a Nagykárolyi Egyházmegye kivételével, mintegy 150 delegálttal volt jelen. A helybeli és szomszédos gyülekezetek presbiterjeivel a három nap alatt kb 200-230 érdeklődő fordult meg a 110 éves gyülekezet templomában.

Az első napi előadók, *Békefy Lajos*, a Presbiter lap főszerkesztője Budapestről és *Juhász Tamás*, a kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet professzora, két nagyon érdekes és részletes előadást tartottak. *A meleg lelki kenyér világhódító útja*, valamint *A Heidelbergi Káté és más káték az erdélyi református egyházban* című előadásokból megdudhattuk a HK megszületésének és alkalmazásának történetét, valamint más Erdélyben használt káté (Nagy Péter 1858-as, Sass Kálmán

1935-ös és Nagy Barnabás „argentin” kátéja) rövid történetét. Szomorú közjáték, a korreferátumot az egyik előadáshoz a nemrég elhunyt *id. Higyed István* ny. lelkipásztor tartotta volna, egyperces néma főhajtással fejezték ki részvétüket a jelenlevők.

A második napi előadók *Szűcs Ferenc*, a Károli Gáspár Teológia professzora Budapestről és *Péter Csaba*, a Partiumi Keresztény Egyetem oktatója Nagyváradról. Előadásukból: *A Heidelbergi Káté fontossága napjainkban*, *a hitvallástanítás fontossága*, illetve *A Heidelbergi Káté a presbiterképzésben*, valamint a hozzájuk kötődő korreferátorok – *Szilágyi Zoltán*, a KREK katekétikai előadója és *Bustya Dezső* ny. erdélyi főjegyző – előadásaiból sok gyakorlati kérdésre kaptunk választ. Ugyancsak gyakorlati és személyes tapasztalatát osztotta meg velünk *Viczián Miklós* MRPSZ missziói titkár Budapestről, a *Személyes hit és hitvallás* című előadásában. Minden előadás után lehetőség volt a hallottak megvitatására, reflektálásra.

A délutáni városnézés, valamint a lugosi ifjúság zenés-verses szolgálata, az esti áhítat után kellemes érzéseket ébresztett a résztvevőkben. A konferencia két napján a Kálvin Kiadó standja állt az érdeklődők rendelkezésére sok értékes kiadvánnyal és ajándékkal.

A vasárnap reggeli ünnepi istentiszteleten *Békefy Lajos*, *Fazakas Csaba* temesvári esperes és *Gáll Zoltán* lugosi lelkipásztor hirdette Isten nekünk szóló ígését, és végzett úrvacsorai szolgálatot újkényer alkalmából.

Beszámolómban nem tudom visszaadni azt a jó hangulatot, ami a konferenciát jellemezte, mivel csak száraz tények felsorolására szorítkozok, de higgyék el nekem, nem hiába hangzott el egyesektől a címben leírt jelző. Sok minden biztos kimaradt rövid beszámolómból, ami más testvérünknek fontos lehet, de nem szándékosan, mivel három nap ajándékait nehéz pár sorban leírni.

A lugosi református templom

Összefoglalva a három nap történéseit a szervezők részéről: lelkesek, professzorok ígehirdetésen, előadásokon plántáltak. Hozzászólások, megbeszélések, kisebb-nagyobb csoportos beszélgetések, az otthoniakkal való megosztások hozzájárultak az öntözéshez. Gondviselő Istenünk adja majd reményeink szerint a növekedést, azt a gyümölcsstermést, ami meg kell látsszon mindannyiunk életében egy-egy ilyen esemény után.

Köszönet minden segítőknek, a sok neves és név nélküli testvérnek, és elsősorban Soli Deo Gloria!

VENTER MIKLÓS, PSZ-főtktár

REMÉNYIK SÁNDOR

Október 6

„Lehullott a rezgő nyárfa...”

Nem.
Nem ezüstszínű most a levele.
Feketén hull a fákról a levél,
S a föld, amelyre hull,
Kemény, mint a koporsó fedele.

Hallottátok: így szól a rendelet:
Gyászolni ne merjen ma senki sem,
Senki ne merjen ülni ünnepet,
Mert a nép, melynek e nap ünnepe volt:
Csak volt...!

Halottnak – hallgatás;
De a hamu alatt,
Valahol mélyen – izzik a parázs!

1919. október 6.

Kilenc év alatt minden egyházmegyébe eljutott a presbiteri szövetség konferenciája. (Fotó: Kuppán József)

REFLEXIÓ

Kakukk effektus

Felemás érzésekkel olvastam R. E. szolgatárs lelkenedő beszámolóját az erdői különleges esküvőről (Rácz Ervin: *Református román vagyok, Harangszó 2013/15-16. szám, augusztus – a szerk.*)

Egyrészt, mert a jelen állás szerint a missziót „házon belül” kellene elkezdennünk, látván a liberalizmus egyházon belüli térhódítását. Sőt, a keresztyénnek mondott egész Európát misszionálni kellene ugyan-ezen oknál fogva.

Másrészt, igencsak csínján kell bánnunk román testvéreink misszionálásával, hisz sajátos erdélyi együttélésünk különleges csapdahelyzetet rejteget reánk nézve. Az évszázados együttélésnek megvoltak a formai és hitéleti feltételei. Természetes volt hajdanán, amikor idegen betévedt egy vegyes etnikumú faluba, s református templom után érdeklődött, maguk a románok nevezték azt magyarnak. Ezt a fajta együttélést feladni egy hamis illúzió bővületében, több mint hiba.

Miért? Mert abban a pillanatban, amikor létrejön a nagy és szent „összeborulás”, óhatatlanul életbe lép a „kakukk effektus”, mely kioltja a náboti röghöz való ragaszkodás jövőt meghatározó érzését.

Hogy világos legyen, amit mondani akarok: az őseink és a mi verítékünkől létrejött érték úgy megy át valakik tulajdonába, hogy ők a kisujjuktól sem mozdították érte. Sőt, amikor az utolsó református magyar is kihal, már a köveket is más nyelven szólaltatják meg.

Konkrét példát szeretne a Kedves Olvasó? A Máramaros megyei Visó helységben már azt megelőzően, hogy kihalt volna az utolsó római katolikus magyar hívó, plébánosuk szent buzgóságában még csak latinra fordította át a templomépítők emlékét megőrkítő magyar szöveget. Innen már csak egy lépés, hogy az történjen, mint a szamosújvári börtön Martinuzzi kápolnájában.

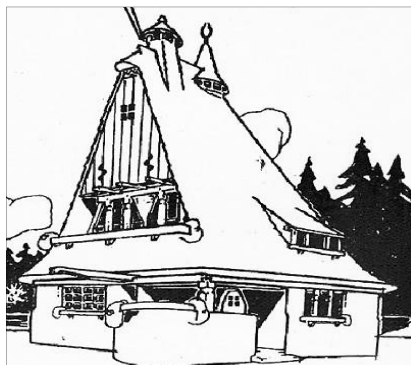
A visói esetről drámai képsorokat mutatott be a Duna tv. A könnyeivel küszködő idős asszony nem „magyarkodni” akart a kamerák előtt, csupán a bibliabeli történet szólóskertjét védte!

Hogyan alakul magyar református egyházunk jövője? Véleményem szerint nem a román ajkú testvérek megszólításán múlik, hanem Isten megtartó kegyelmén. Illetve azon, hogy nyelvét vesztő népünket képesek vagyunk meggyőzni arról, hogy becsülni és őrizni kell azt a nyelvet, melyen Károlyin keresztül, az Isten megszólalt magyarul.

Végül, én is szeretnék a Trianon utáni nagyjainkra hivatkozni a fiatal kolléga által feszegetett kérdésben. Nem általánosságban, hanem konkrétan. Lássuk hát, mit mond Ravasz László 1923-ban a Debreceni Nagytemplomban elhangzott előadásában?

„Testvéreim! Mi, reformátusok, hitünk parancsa alatt a Jézus Krisztus királyságából kifolyólag kell, hogy igazán és teljesen magyarok legyünk, hogy az ítéletben valahogy megállhassunk, és hogy halhatatlan lelkünk örökre el ne vesszen.

Tehát, nekem magyarnak kell lennem ahhoz, hogy igazán református keresztyén lehessenek, nekem református keresztyénnek kell lennem ahhoz, hogy igazán magyar lehessenek. Ha ezen a házon túl születtem volna valahol, akkor is református keresztyénképpen kívántam volna élni és meghalni, mert mint Jézus tanítványa, ebben a hitben élek és halok. És ha ebben az országban

Kós Károly grafikája

a református keresztyénségen, vagy pedig a keresztyénségen kívül születtem volna, akkor meg minden erőmmel minél teljesebb magyar akartam volna lenni, ennek a csonka, vérző, beszennyezett nemzetnek a tagja, hogy valami közösségem legyen az Isten népével, hogy az én lelkem is nyomassék reá az Alkotónak a fémjelzése, az a drága szent bélyeg: a szépség, erő, áldozat bélyege. De mivel egyszerre vagyok magyar és református – Istennek két legnagyobb, legnehezebb és legdrágább ajándékát kaptam meg. Felelős vagyok ezért, szegénységben is király vagyok, kicsinségben is nagy tudok lenni ezáltal. És ezt a kettőt egységbe foglalom abban, amit őseim vallottak a Heidebergi Kátében: »mind testestől, mind lelkestől, úgy életemben, mint halálomban nem a magamé, hanem az én Uramnak a Jézus Krisztusnak tulajdona vagyok«, és azt akarom, hogy az én népem is az övé legyen, hogy az én népemem keresztül ez a világ is egy darabban az övé legyen.”

Ez már egészen más, mint amit R. E. sugallni akar.

VARGA KÁROLY

PATAKI ISTVÁN október 6

egyetlen csepp vér is lehet tanú
de vértelen nemzet csak por és kamu

TOLLVONÁS

Pozsonyi kifli

Hagyománya van a hegyközpályi gyülekezeti kirándulásoknak, amely résztvevőit tekintve kiterjed a Hegyköz gyülekezeteire, sőt azon túl is. Többszöri anyaországi, illetve lengyelországi és szerbiai destinációk után, nyár végén Pozsony volt az úti cél, ahová Katona János lelkipásztor vezetésével Dobogókő, Esztergom, Párkány és Révkomárom érintésével jutott el a 45 fős számláló csapat.

Utóbbi városban kis magyar világot szemlélünk. A Jókai múzeumtól a magyar tanmyelvi Selye János Egyetemig, a várost átszövő erődötől a kilencvenes években épült Európa udvarig, a Klapka tértől az Erzsébet hidig.

Pozsony innen már csak 99 km. A jelenlegi szlovák fővárosról az első, ami eszembe jut, a magyarul beszélő turisták vegzálásáról szóló időszakos sajtóhírek. Ebben nekünk nem volt részünk, igaz, magyarul szinte kizárólag csak egymás között beszélhettünk. A pár órával korábbi komáromi élmény után némileg sokkhatásként érte a tájékoztatlanabb turistát, hogy itt bizony „nem beszélni magyar” (bár 14 ezer magyar lakosról beszélnek a 2011-es statisztikák). A német és japán turistát ez nem zavarja, bennünket is inkább csak azért, mert Pozsony a magyar történelem kitörölhetetlenül szerves része.

Egyébként az identitását és történelmét építő ifjú szlovák állam jó érzéssel fedezte fel és használja ki az egykor zömében magyar és német lakosságú koronázó város múltját, multikulturális történelmét, mely azonban cseppet sem köszön vissza a nemzetállami jelenben. Ennek megfelelően a történelmi belvárost a turizmus uralja. Sétahajók, turistabuszok és autók tömkelege járja a Dunát, illetve az utcákat. Hajók hozzák a közeli Bécsből a délutánra átránduló osztrákokat. Csupán 105 percet jelent a hajóút a két főváros között.

Kora délutánra már teljesen birtokba veszik a külföldiek a patinás tereket, utcákat, vendéglőket. Ahol, ennek megfelelően, nemhogy pozsonyi magyart, de szlovákokat sem igen hallani. A standokon, a szokásos csecsebecséken a két évtizede megalakult szlovák állam címere virít.

Amit a szocialista közelmúlt és az azóta eltelt időszak hozzátett a városhoz, az turista szemmel nézve feledhető. Elsősorban a nagy kiterjedésű tömbháznegyedeket értem ezalatt, bár a rendszerváltás óta tetszetős üzleti nyegled épült a történelmi belváros folytatásaként.

A múlt építészeti örökségének harmóniáját sok helyen megbontja a kortárs építészeti egy-egy „remekműve”. Közéjük sorolandók az „elvtársak bosszújéként” az antifasiszta emlékművek, amelyek felérnek egy-egy építészeti sokkhatással, s egyben azt jelzik, Szlovákiában még nem szobortemetőben tárolják a szocializmus művészetreimból jelképeit.

FÁBIÁN TIBOR

✿ **AMERIKAI VENDÉGEKET FOGADOTT AZ EGYHÁZKERÜLET.** Kétnapos látogatást tett a Királyhágómelléki Református Egyházkerületben (KRE) a Lehigh Presbiteriánus Egyház nemzetközi missziói testületének küldöttsége, *Sue Pizer* és *Lois Randolph* lelképásztorok, valamint *Cheryl Funk* tanár és *Robert Yoder* orvos személyében.

Egyházkerületünk elnöksége augusztus 28-án fogadta amerikai testvéregyházunk képviselőit. *Csúry István* püspök amerikai testvéregyházunk krisztusi szolidaritását köszönte meg, majd általános helyzetjelentést nyújtott a királyhágómelléki kihívásokról és erőfeszítésekről. *Varga Attila* főgondnok egyházkerületünk és az állam viszony-

Az egyházkerület képviselői az amerikai testvéregyház küldöttségét fogadták

rendszerét vázolta amerikai vendégeknek. A délutánt vendégeink a Jankafalvi Református Egyházközségben töltötték, ahol az allentowni Barn gyülekezet nevében hivatalos testvérgyülekezeti kapcsolatot létesítettek *Jakó Sándor Zsigmond* lelképásztor gyülekezetével.

Az egyházi küldöttség másnap a nagyváradi református cigánymissziós tevékenységgel ismerkedett, majd a Diakónia Keresztény Alapítvány nagyváradi fiókjának vezetőjével, *Lőrincz Andréával*, illetve a királyhágómelléki diakóniai munkát felvállaló szervezetek közös fóruma – a Lámpás Alapítvány – projektvezetőjével, *Vura Ottilával* egyeztetett. *Antal János* előadótanácsos az Egyházkerületben végzett szeretetszolgálati munka elsőbbségi célkitűzéseiről tájékoztatta a küldöttséget – közli a KRE Tájékoztatói Szolgálat.

✿ **EGYHÁZMEGYEI IFJÚSÁGI TÁBOR SZAMOSARDÓN.** Augusztus 19-24. között Szamosardón, az egyházmegyei ifjúsági táborban közel ötven fiatal éhezett a lelket tápláló Igére, a szeretetre, megbocsátásra, Istenre. Közel jött hozzánk Urunk a napi áhítatok, előadások idején, betöltött Lelkével, amikor neki zengtünk dicséretet, és örömet adott a szívünkbe.

Zákeus történetét tanulmányoztuk napról napra, és hallhattunk arról az Úrról, aki keresi a bűnös, elveszett embert. Hisszük, hogy nem-

csak Jerikón haladt át egykor az Úr Jézus Krisztus, hanem áthaladt a mi táborunkon is, és táborozóink között is voltak olyanok, akik szerették volna látni Őt. Nekik szólt az örömműzenet: „ma lett üdvössége ennek a háznak”.

Illesse köszönet a szervezőt, *Bogya Árpád* lelképásztort, egyházmegyei ifjúsági előadót, illetve munkatársait, akikkel együtt dolgoztunk egy héten át: *Barta István*, *Csiszér Norbert* és *Vékony Zsolt* teológusokat. Köszönet előadóinknak: *Sebestyén László Ede* és *Orbán István* lelképásztoroknak, *Német Enikő* biológusnak és *Barta István* teológusnak, akik segítettek jobban megérteni a minket körülvevő világot, rámutatva a világmindenség Urára, akinek engedelmséggel tartozunk. Köszönetet mondunk *Varga Károly* esperesnek és *Vicsai János* egyházmegyei főgondnoknak, hogy megnyitották és pártfogásuk alá vették a tábort. Köszönet *Ecsedi Árpád* lelképásztornak, akinek nyertes pályázata fedezte a költségek egy részét, s köszönet az egyházmegye gyülekezeiteinek is az anyagi támogatásért.

Hisszük, hogy nem volt hiábavaló ez a munka sem, mert az Úr munkája volt, és Ő nem csupán jó, hanem teljes munkát is végez. Egyedül övé legyen a dicsőség!

TAR RENÁTA

✿ **SZÁZÖTVEN ÉVES MAGYARLÁPOS REFORMÁTUS TEMPLOMA.** Magyarláros csinos kisváros a Láposvidéken. 150 évvel ezelőtt, 1863-ban szentelte fel református templomát *Béldi Sámuel* akkori püspök, ennek ünneplésére gyűltünk össze augusztus 18-án. Az ünnepi eseményt *ft. Csúry István* püspök igehirdetése tette magasztossá. Alapigeként az 50. zsolnárt idézte, kiemelve, hogy Istennel együtt élni az életünk nagy játéka; az Ő hangja szól, melyben az Ő szeretete van, és ebben találhatjuk meg a saját magunk szeretetét is. Százötven éve szól ez a hang ebben a templomban is, és fog az elkövetkezendő időszakban is szeretettel szólni az öt hallgatókhoz.

Az ünnepélyesség másik mozzanata a lelkési beiktatás volt. *Nt. Székely Zsolt* már tizenöt éve szolgálja az itteni híveket, s most a templom ünnepe adta az alkalmat, hogy a beiktatásra sor kerüljön. *Nt. Varga Károly*, a Nagybányai Egyházmegye espere se jelképesen átadta a beiktatottnak a Bibliát, mely már nyolcvan esztendeje díszíti a templomot, és amelyben *Makkai Sándor* egykori kolozsvári püspök bejegyzése is megtalálható, valamint a kulcsot és a pécsetet.

Az ünnepélyt a költői kórus szereplése tette a maga nemében méltóságossá. Az ünnepi istentiszteletet úrvacsoraosztás és a Himnusz hangjai zárták.

SIK JÁNOS

Képes hírmondó

Vekeri-tó: A Bihari KRISZ idei táborának résztvevői

Szamosardó: Egyházmegyei ifjúsági tábor

✿ A rovatba szánt eseményképeket, legtöbb egy mondatos kísérszöveggel a harangszo@yahoo.com e-mail címre várjuk.

GYÁSZJELENTÉS. „A reménységnek Istene pedig töltsön be titeket minden örömmel és békességgel a hívésben, hogy bővítködjetek a reménységben a Szent Lélek ereje által” (Róm 15,13)

DR. HIGYED ISTVÁN

református lelképásztor 62 év szolgálat után, 84 éves korában szülővárosában, Temesváron elhunyt. Temetésére f. év augusztus 27-én került sor Temesváron, a belvárosi református templomban. Délután 4 órakor a nagyváradi Rulikowski temetőben helyezték végső nyugalomra.

IDÉZŐJEL

„Aki a magasba vágyik, az nem kerülheti el a mélységet. Nincsen megdicsőülés bűnbánat nélkül. Nincsen felemeltetés alászállás nélkül. Nincsen önmegvalósítás önmegsemmisülés nélkül. Már értem, hogy miről beszélt Jézus, amikor azt mondta, hogy aki meg akarja tartani az életét, elveszti azt, aki pedig elveszti az életét én értem és az evangéliumiért, megtalálja azt. Magáról beszélt. A megváltó útról. Önmagam illúziója meghal a mélységben, hogy visszatérve végre önmagam lehessen: Isten gyermeke.”

SZIKSZAI SZABOLCS

Harangszó

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület gyülekezeti lapja

ISSN 1221 - 0323

Megjelenik kéthetente. Ára 1,50 lej.

Főszerkesztő: Fábrián Tibor. **Tördelőszerkesztő:** Petrikó Ildikó. **Korrektor:** Oroszi Kálmán. **Külmunkatársak:** Balázsné Kiss Csilla, Csohány János, Kupán Árpád, Lőrincz Lóránd-Péter, Orbán Levente, Tóth Zsigmond. **Szerkesztőség:** 410001 Nagyvárad, Moscovici (Szilágyi Dezső) u. 14. sz. Tel.: 0259-416067. E-mail: harangszo@yahoo.com. Honlap: www.kiralyhagomellek.ro, www.harangszo.blogspot.com. **Nyomda:** Királyhágómelléki Református Egyházkerület Szentczi Kertész Ábrahám Sajtóháza. **Felolós vezető:** Wagner Erik. A lap terjesztése a lelkési hivatalokon keresztül történik. A lapban megjelent cikkek nem feltétlenül a szerkesztőség álláspontját tükrözik. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező írásokat rövidített és szerkesztett formában közölje. Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.